

Regulamin prac dyplomowych na studiach drugiego stopnia na Wydziale Architektury
Politechniki Warszawskiej

§ 1

Cel, przedmiot i zakres pracy

1. Celem pracy dyplomowej przygotowywanej na studiach drugiego stopnia na kierunku Architektura jest udokumentowanie przez studenta posiadania wiedzy zdobytej w trakcie studiów i umiejętności jej praktycznego zastosowania w rozwiązywaniu złożonych problemów architektonicznych i urbanistycznych.
2. Przedmiotem pracy dyplomowej jest samodzielnie wykonany koncepcyjny projekt złożonego obiektu architektonicznego lub wielofunkcyjnego zespołu urbanistycznego, poprzez kreację i przekształcanie przestrzeni tak, aby nadać jej nową wartość, uwzględniając aspekty pozatechniczne i integrując interdyscyplinarną wiedzę i umiejętności nabyte w trakcie studiów¹.
3. Koncepcyjna praca projektowa poprzedzona jest opracowaniem studialnym dotyczącym problematyki pracy dyplomowej wykonanym zgodnie z metodologią warsztatu naukowego i zakończonym wnioskami do projektu.
4. Praca dyplomowa zawiera:
 - 1) pracę studialną;
 - 2) pracę projektową.
5. Tytuł pracy dyplomowej składa się z dwóch części:
 - 1) część pierwsza to określenie problemu badawczego części studialnej;
 - 2) część druga to wskazania rodzaju działań projektowych (projekt budynku, zespołu, adaptacji, modernizacji, rewaloryzacji, projekt zagospodarowania itp.) w odniesieniu do konkretnego obiektu ze wskazaniem konkretnej lokalizacji (miejsce, miasto; w przypadku dużych miast – dzielnica). Dopuszcza się niewskazanie konkretnej lokalizacji tylko w przypadku kiedy wybór lokalizacji będzie elementem analiz przedprojektowych, o ile wynika to z formuły tematu pracy i nie będzie przedmiotem pracy studialnej.
6. Praca studialna dotycząca problematyki określonej w tytule pracy magisterskiej obejmuje:
 - 1) część opisową;
 - 2) część graficzną (obejmującą 1-2 plansze).
7. Na część opisową pracy studialnej powinno składać się:
 - 1) sformułowanie problemu badawczego architektonicznego lub urbanistycznego o charakterze ogólnym oraz określenie celu badań;
 - 2) przedstawienie tła teoretycznego dotyczącego analizowanego problemu;
 - 3) opis stosowanych metod badawczych;
 - 4) sformułowanie wniosków do pracy projektowej.
8. Praca studialna powinna nosić znamiona pracy naukowej w zakresie formalnym: układu, przypisów, źródeł cytatów i ilustracji oraz bibliografii. Analizy uwarunkowań dotyczące rozwiązań zastosowanych w pracy projektowej nie należą do części teoretycznej pracy.

¹ Z rozporządzenia rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu architekta (Dz. U. poz. 1359): w zakresie umiejętności absolwent potrafi (...) DU2. zaprojektować złożony obiekt architektoniczny lub zespół urbanistyczny, kreując i przekształcając przestrzeń tak, aby nadać jej nowe wartości – zgodnie z przyjętym programem, uwzględniając aspekty pozatechniczne i integrując interdyscyplinarną wiedzę i umiejętności nabyte w trakcie studiów.

9. Część graficzna pracy studialnej powinna zawierać niezbędne dla jej zilustrowania wizualizacje, archiwalia, studia rysunkowe, diagramy, schematy graficzne i tabele, w tym graficzną ilustrację wniosków do pracy projektowej.
10. Praca projektowa obejmuje następujące części:
 - 1) część opisową koncepcyjnego projektu architektonicznego lub urbanistycznego, zawierającą: analizy uwarunkowań, założenia autorskie do projektu, opis techniczny rozwiązań budowlanych oraz branżowych wraz z opisem projektu zagospodarowania terenu;
 - 2) część graficzną koncepcyjnego projektu architektonicznego lub urbanistycznego, ilustrującą na planszach i w formie modelu pracę projektową.
11. Na ostateczną ilustrację rezultatów pracy dyplomowej składa się:
 - 1) 8-10 plansz o wymiarach 100x70cm w układzie poziomym, przy czym 1-2 plansze spośród nich dotyczą zagadnień poruszonych w pracy studialnej;
 - 2) co najmniej dwie wizualizacje wybranych przestrzeni oraz model całego obiektu, w formie fizycznej (makieta) lub cyfrowej (wizualizacji 3D, oddająca w jak najlepszy sposób opracowany projekt, z wykorzystaniem współczesnych technologii cyfrowych);
 - 3) opracowanie w formacie A4, zawierające:
 - a) pracę studialną o objętości maksymalnie 120 tys. znaków ze spacjami,
 - b) pracę projektową – część opisową koncepcji projektowej wraz z opisem technicznym oraz kopiami wszystkich plansz w składanym formacie A3;
 - 4) zapis cyfrowy w systemie informatycznym Uczelni (plansze, część tekstowa i streszczenie opisu pracy w języku polskim – maksymalnie 3 tys. znaków – oraz w języku obcym, jeżeli suplement ma być wydany w tym języku);
 - 5) niezależnie od innych wymogów całość pracy powinna zostać przekazana w formie cyfrowej, do cyfrowej wersji pracy w przypadku wykonania makiety fizycznej należy dołączyć zestaw zdjęć makiety, wykonanych z różnych ujęć.
12. Każda z plansz pracy dyplomowej musi zawierać metryczkę według ustalonego przez Dziekana wzoru, umieszczoną w jej prawym dolnym narożniku. Przyjęte rozwiązania graficzne powinny zapewnić czytelność metryczki na każdej z plansz.
13. Wzory i szczegółowe specyfikacje niektórych elementów pracy dyplomowej (okładka i karty tytułowe opracowania, metryczka planszy, nazewnictwo i format plików wersji elektronicznej, oświadczenie dyplomanta dotyczące autorskiego charakteru wszystkich elementów pracy) ustala Dziekan w odrębnym zarządzeniu.

§2

Dopuszczenie do przygotowywania pracy dyplomowej

1. Procedurę dopuszczenia do przygotowywania pracy dyplomowej rozpoczyna złożenie Karty Dyplomu w formie cyfrowej w terminie wyznaczonym przez Dziekana (przed początkiem semestru letniego – dyplomowego).
2. Promotorem pracy dyplomowej na studiach drugiego stopnia - może być nauczyciel akademicki, posiadający stopień co najmniej doktora oraz dorobek naukowy stanowiący znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej – architektura i urbanistyka lub uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej bez ograniczeń i znaczący dorobek projektowy. Lista osób uprawnionych do prowadzenia dyplomów podana jest do wiadomości publicznej. Obowiązuje wolny wybór promotora (z ograniczeniem do prowadzenia przez promotora 10 dyplomów magisterskich i inżynierskich łącznie

- w roku akademickim², w przypadku zatrudnienia promotora w niepełnym wymiarze stosuje się proporcjonalne zmniejszenie liczby możliwych prowadzonych dyplomów). Promotor pomocniczy ma funkcje asystenta promotora i nie powiększa liczby dyplomów możliwych do prowadzenia w roku akademickim.
3. Temat pracy dyplomowej magisterskiej winien być zgodny z programem studiów oraz celem i przedmiotem pracy dyplomowej dla studiów magisterskich określonym w § 1 ust. 1 i 2 niniejszego regulaminu. Temat pracy może być zaproponowany przez dyplomanta i przyjęty przez promotora lub zaproponowany przez promotora. Tytuł pracy powinien być dostosowany do wymagań określonych w § 1 ust. 5.
 4. Zatwierdzenia tematu pracy i promotora dokonuje przed początkiem semestru letniego Komisja ds. Kart Dyplomowych powołana przez Dziekana. Zatwierdzenie dokonywane jest na podstawie złożonej w formie cyfrowej Karty Dyplomu, zawierającej wskazanie osoby promotora, tematu pracy zaakceptowanego przez proponowanego promotora oraz charakterystykę pracy dyplomowej obejmującą: rozwinięcie części problemowo teoretycznej o syntetyczny opis badanego problemu oraz podanie stosowanych metod badawczych; podanie celu zadania projektowego; programu; lokalizacji z jej charakterystyką; innych istotnych informacji dotyczących tematu lub ujęcia pracy. Zatwierdzenie tematu pracy i promotora uwarunkowane jest zaliczeniem przedmiotów projektowych z programu studiów (w szczególności projektu przeddyplomowego) i posiadaniem aktualnej rejestracji na semestr 4. W przypadku osób ubiegających się o wznowienie studiów w celu wykonania dyplomu przed wznowieniem na obronę wymagane jest zaliczenie całego programu studiów magisterskich.
 5. Od chwili zatwierdzenia promotora i tematu pracy dyplomowej, Kartę Dyplomu traktuje się jako deklarację przystąpienia do projektu dyplomowego. Kopia Karty Dyplomu pozostaje w formie cyfrowej w dyspozycji dziekanatu.
 6. Lista dyplomantów dopuszczonych do przygotowywania pracy dyplomowej ogłaszana jest na początku semestru letniego. Przed ogłoszeniem listy Komisja ds. Kart Dyplomowych może zwrócić się o uzupełnienie Karty Dyplomu bądź sugerować zmiany w zakresie lub temacie dyplomu.
 7. Wszelkie zmiany zatwierdzonego tytułu dyplomu w trakcie pracy wymagają zgody Dziekana i nie mogą w sposób znaczący zmieniać zatwierdzonej tematyki i zakresu pracy. Zmiany takie są możliwe najpóźniej do końca semestru, w którym rozpoczęto pracę nad dyplomem.

§3

Organizacja procesu przygotowywania pracy dyplomowej

1. Harmonogram prac oraz sesji obron i egzaminów dyplomowych ogłasza Dziekan na początku semestru dyplomowego.
2. Przygotowywanie pracy dyplomowej rozpoczyna się z początkiem semestru letniego i trwa jeden semestr. Podstawowy termin złożenia pracy jest wyznaczany przez Dziekana i ma miejsce po zakończeniu semestru.
3. W uzasadnionych losowo przypadkach, na pisemny wniosek studenta lub promotora, Dziekan może wyznaczyć drugi, dodatkowy termin złożenia pracy dyplomowej, zgodnie z § 30 ust. 2 Regulaminu studiów w Politechnice Warszawskiej.
4. Procedura rozpoczęcia przygotowywania pracy dyplomowej może być powtórzona w następnym roku akademickim na podstawie nowej Karty Dyplomu. Procedura taka traktowana jest jako płatne powtarzanie przedmiotu, zgodnie z §30 ust. 3 Regulaminu studiów w Politechnice Warszawskiej.
5. Przebieg przygotowywania pracy dyplomowej określa promotor w porozumieniu z dyplomantem:

² Z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu architekta (Dz. U. poz. 1359): Liczba studentów przygotowujących się do egzaminu dyplomowego przypadających na jednego nauczyciela akademickiego, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy, w roku akademickim nie może przekraczać łącznie 10 na wszystkich poziomach studiów na kierunku architektura prowadzonych w danej uczelni.

- 1) promotor czuwa nad zgodnością zakresu pracy dyplomowej z niniejszym regulaminem;
 - 2) promotor ustala wspólnie z dyplomantem skład zespołu konsultantów dyplomu oraz utrzymuje z tymi osobami kontakt merytoryczny podczas opieki nad dyplomantem;
 - 3) promotor opiniuje pracę dyplomową podczas procesu jej realizacji i prowadzi polemikę z dyplomantem dotyczącą formuły problemu badawczego, analiz w części studialnej, wniosków oraz stosowanych rozwiązań projektowych;
 - 4) promotor czuwa nad samodzielną realizacją pracy dyplomowej przez dyplomanta.
6. W trakcie pracy nad pracą dyplomową wymagane są konsultacje z co najmniej trzema specjalistami. Do konsultantów dyplomant zapisuje się w systemie informatycznym Uczelni. Zaliczenie konsultacji zostaje potwierdzone wpisem do systemu informatycznego Uczelni.
 7. Konsultacja z każdej dyscypliny realizowana jest w łącznym czasie maksymalnie jednej godziny dydaktycznej.
 8. Konsultant opiniuje przedstawioną pracę studialną i pracę projektową w zakresie, którego dotyczy konsultacja branżowa. Wskazuje źródła literaturowe, ewentualnie zaleca skorzystanie z innych koniecznych czynności studialnych w celu dostatecznego zapoznania z przedmiotowym zagadnieniem.
 9. Konsultacje odbywają się z zachowaniem samodzielności badawczej i projektowej dyplomanta bez ingerencji w stosowane formuły studiów wskazanego problemu badawczego, wnioski i rozwiązania projektowe o ile nie naruszają one zasad etyki badań naukowych, sztuki budowlanej, zasad i przepisów regulujących prace projektowe w obszarze architektury i urbanistyki obowiązujących w czasie realizacji projektu dyplomowego.
 10. Konsultant może wymagać do zaliczenia konsultacji zaprezentowania przez dyplomanta ostatecznej wersji pracy dyplomowej .

§ 4

Zakończenie przygotowywania pracy dyplomowej, jej ocena, obrona i egzamin dyplomowy

1. Na dwa tygodnie przed wyznaczonym terminem złożenia prac dyplomowych dyplomant składa w dziekanacie pisemną deklarację złożenia pracy dyplomowej (wraz z wymaganymi dokumentami oraz pod warunkiem uzyskania zaliczenia wszystkich konsultacji). Brak takiej deklaracji uniemożliwia udział w sesji dyplomowej.
2. Wystawa prac dyplomowych rozpoczyna się w terminie wyznaczonym przez Dziekana. Na wystawie mogą być wywieszane jedynie prace dyplomowe całkowicie ukończone i kompletne. Każda z plansz musi być podpisana przez dyplomanta na metryczce planszy. Akceptacja promotora następuje poprzez akceptację w systemie informatycznym Uczelni.
3. Równocześnie z wywieszeniem pracy na wystawie dyplomant wgrywa wersję cyfrową do systemu informatycznego Uczelni.
4. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie całego programu studiów drugiego stopnia oraz akceptacja pracy przez promotora.
5. Po wywieszeniu przez dyplomanta pracy dyplomowej na wystawie i stwierdzeniu kompletności pracy oraz dokumentów Komisja Dziekańska dokonuje wstępnego dopuszczenia do egzaminu dyplomowego i wyznacza recenzenta pracy spośród osób upoważnionych do pełnienia funkcji promotora pracy dyplomowej. W przypadku dyplomu realizowanego w ramach specjalności Komisja Dziekańska wyznacza recenzenta ze wskazanego wyżej grona osób posiadającego praktykę i dorobek badawczy w obszarze danej specjalności.
6. Ostatecznego dopuszczenia do egzaminu dyplomowego dokonuje Dziekan na podstawie pisemnych opinii promotora i recenzenta. Promotor wraz z opinią potwierdza samodzielność wykonania pracy dyplomowej z uwzględnieniem wyników raportu z systemu antyplagiatowego. Opinie, zawierające wnioskowaną ocenę pracy, otrzymuje także dyplomant najpóźniej 3 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu dyplomowego.

W przypadku przekroczenia tego terminu dyplomant może ubiegać się o przesunięcie terminu egzaminu dyplomowego.

7. Obowiązują następujące kryteria oceny prac dyplomowych:
 - 1) rzetelność i kompletność pracy studialnej oraz umiejętność posługiwania się warsztatem badawczym;
 - 2) trafność i spójność wniosków wynikających z przeprowadzonych studiów i analiz;
 - 3) zastosowanie wniosków w procesie projektowym;
 - 4) jakość proponowanych autorskich rozwiązań architektonicznych bądź urbanistycznych, ich wyraz, estetyka, funkcjonalność i kreatywność;
 - 5) adekwatność przyjętych rozwiązań do opracowywanego tematu;
 - 6) zgodność przyjętych rozwiązań z zasadami sztuki projektowej, w tym z obowiązującymi normami prawnymi;
 - 7) rzetelność, czytelność i kompletność pracy dyplomowej oraz komunikatywność autorskiej prezentacji pracy;
 - 8) jakość pracy nad projektem dyplomowym: systematyczność, samodzielność, dociekliwość w trakcie analiz (kryterium dla promotora).
8. Termin publicznej obrony i egzaminu dyplomowego wyznacza Dziekan, zgodnie z obowiązującym Regulaminem studiów w Politechnice Warszawskiej.
9. Obrona publiczna pracy dyplomowej nie powinna przekraczać 1,5 godziny (łącznie z egzaminem dyplomowym). Obrona składa się z: autorskiego omówienia pracy dyplomowej (maksymalnie 15 minut), recenzji pracy dyplomowej (maksymalnie 10 minut), ew. pytań członków Komisji egzaminu dyplomowego, ustosunkowania się dyplomanta do pytań tej Komisji i recenzji (maksymalnie 15 minut), oraz dyskusji. Bezpośrednio po zakończeniu obrony pracy dyplomowej rozpoczyna się egzamin dyplomowy w części zamkniętej.
10. Obrona i egzamin dyplomowy odbywają się przed Komisją egzaminu dyplomowego wyznaczoną przez Dziekana. W skład Komisji egzaminu dyplomowego wchodzi co najmniej: przewodniczący, promotor i recenzent broniącej pracy, oraz po jednym wyznaczonym nauczycielu akademickim reprezentującym przedmioty projektowe oraz nauki humanistyczne i techniczne. Sekretarz Komisji prowadzi wszystkie prace organizacyjne związane z egzaminem.
11. Egzamin dyplomowy jest ustny. W trakcie egzaminu dyplomowego dyplomant odpowiada na cztery z pięciu pytań wylosowanych z zestawu pytań obejmujących program studiów. Czas odpowiedzi na pytania: 10 – 15 minut. Zestaw zawiera po jednym pytaniu z każdego bloku programowego (architektura -A, urbanistyka -U, technika -T, dziedzictwo architektoniczne -H), piąte pytanie jest usuwane przez dyplomanta spośród dwóch pytań z jednego bloku tematycznego w wylosowanym zestawie. Pytania egzaminacyjne są ogłaszane publicznie (na stronie internetowej Wydziału). Członkowie Komisji egzaminu dyplomowego mają obowiązek zapoznać się z projektem dyplomowym przed egzaminem dyplomanta. Komisja ma prawo zadawać pytania dodatkowe dotyczące wylosowanych pytań.
12. Ostatecznej oceny magisterskiej pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego magisterskiego dokonuje Komisja egzaminu dyplomowego, zgodnie z Regulaminem studiów w Politechnice Warszawskiej. Ocena pracy dyplomowej ustalana jest przez Komisję egzaminu dyplomowego z uwzględnieniem ocen wnioskowanych przez recenzenta i promotora. W przypadku rozbieżnej opinii członków Komisji dotyczącej oceny egzaminu i pracy dyplomowej, gdy stosunek głosów rozkłada się równomiernie, decydujący głos ma Przewodniczący Komisji.

§ 5

Nadanie tytułu, ukończenie studiów i wręczenie dyplomu

1. Łączną ocenę ze studiów oblicza się zgodnie z § 32 ust. 2 Regulaminu studiów w Politechnice Warszawskiej, zaś wynik studiów określa się na podstawie oceny łącznej w myśl § 32 ust. 3 Regulaminu studiów w Politechnice Warszawskiej.
2. Dyplomant, po zdanym egzaminie i uzyskaniu pozytywnej oceny za pracę dyplomową, otrzymuje na podstawie decyzji Komisji egzaminu dyplomowego tytuł magistra inżyniera architekta na kierunku architektura z informacją ukończonej specjalności w przypadku kiedy na karcie dyplomowej została zdefiniowana specjalność w której przygotowany został dyplom.
3. Dyplom może być wręczany na uroczystości Wydziału w terminie ustalonym przez Dziekana.
4. W przypadku absolwentów, którzy otrzymali celujący jako końcowy wynik studiów, Dziekan na wniosek Komisji egzaminu dyplomowego może wystąpić do Rektora o wyróżnienie absolwenta.